

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНА ЧАСТИНА

В традиційній китайській культурі кожен колір не лише має певне сакральне значення, а й чітко відповідає стороні світу. Наприклад, зелений – це схід, червоний – південь, білий – захід, чорний – північ, а жовтий – означає центр, тобто, власне Китай.

Крім того, кожен
колір уособлює
певну стихію.
Використання того
чи іншого кольору
має довгу історію,
яка тісно
переплітається з
міфологією.

Китайська традиція вважає п'ять кольорів: чорний, червоний, синьо-зелений (бірюзовий), білий і жовтий, — зразковими. У Книзі Змін чорний колір вважається кольором Небес. Вираз «Небеса і Земля таємничого чорного кольору» йде корінням у стародавні вірування, для яких колір неба був загадковим чорним кольором.

Давні китайці вірили, що
Тянь Ді (Небесний
імператор) перебуває на
Північній зірці, тому для
них чорний колір був
царем усіх кольорів. У
Стародавньому Китаї
зображення Тай-цзі
чорного і білого кольору
означало єдність Інь і Ян.

У стародавні часи в Китаї кожній порі року та географічному напрямку були присвоєні свої кольори. Весна була представлена синьо-зеленим сонцем, її головний дракон-охоронець був такого ж кольору, напрямком був Схід. Літо представляло червонувате сонце, яке охороняла стріла з напрямом Південь. Осінь мала білий колір, її охороняв тигр, а напрямком осені був Захід.

Зима представлялася
чорною, її охороняла
чорна черепаха,
напрямком була Північ.
Жовтий колір відігравав
особливе значення, він
був розташований у
Центрі, він був
центральноним серед п'яти
кольорів і символізував
колір землі.

У 211 році до н.е. імператор Цінь Ши-хуан об'єднав Китай. Він дотримувався традицій предків. Імператор спостерігав за речами, підшуковував символіку, виділяв чорний і білий кольори і шанобливо ставився до води. Він асоціював жовтень — початок зими — з чорним кольором. Коли Цінь Ши-хуан зайняв трон, колір одягу і прапорів стали

Чорний був кольором півночі і пов'язувався з чимось сокровеним і таємничим, а також ніс відтінок смерті.

Елементом для цього кольору була вода, що володіє властивостями плинності, прохолоди, здатності до руху назад.

Основним персонажем є Таємний воїн (дослівно, «темна войовничість» або в іншому перекладі «чорна черепаха»), що становить симбіоз змії та черепахи, а також ототожнюється з міфічним правителем Чжуань-сюєм, який розірвав зв'язок між землею і небом, розділивши їх між собою. Саме тому люди перестали підніматися на небо.

Таємничість, на думку китайців, - це шлях вчених, змія - це мудрість, черепаха – це довголіття, а вода – це сила, що проникає всюди і пам'ятає все. З цих образів складається визначення чорного кольору – пізнання, вченість, заглиблення в невідоме. Чорний колір (як і стихію води) пов'язували також з чорним духом Сюань-міном, під заступництвом якого знаходилися храми Місяця, з повелителем дощу Юй-ши, а також з планетою Меркурій .

Саме чорний був
основним кольором
даоської школи: в
Тайцзі чорний колір
використовується для
зображення єдності
Інь і Ян.

Давня ідеограма
зображувала вогонь в каміні
і димар. Таким чином в
ієрогліфі був переданий
чорний колір - колір сажі.

У сучасній мові ієрогліф вживається в
значеннях: «чорний, темний, темніти,
згасати», «таємний, нелегальний,
злочинний», «темнота, потемки, ніч,
вечір» та ін.

Цзягувень (написи на черепаших панцирях)

Цзіньвень (написи на китайських бронзових судочках)

Дачжуань (письмо великої печатки)

Сяочжуань (письмо малої печатки)

«Черный»:

- 黑 (hēi)
- 乌黑的 (wūhēide)
- 淄 (zī)
- 缁 (zī)
- 骊 (lí)
- 鸦 (yā)

黑

金星玻璃

(jīnxīng bōli) – авантюрин

玛瑙

(mǎnǎo) – агатовий

无烟煤

(wúyānméi) – антрацит

玄

(xuán) або 玄褐色(hè xuán sè) – чорно-бурий

烏

(wū) – вороний

煤炭

(méitàn) – ВУГІЛЬНИЙ

煤精

(méijīng) або 黑玉 (hēiyù) –
гагатоний

石墨

(shímò) – графітовий

硬橡膠

(yìngxiàngjiāo) – ебонітовий

黑底夹白线的布

(hēi dǐ jiā bái xiàn de bù) – маpенго

夏枯草

(xiàkūcǎo) – прыонелевий

靛青

(mìngqīng) – СИНЯВО-ЧОРНИЙ

烟炱

(yāntái) – сажний

板岩

(bǎnyán) - аспідний

青 (qīng) або 阴暗
(yīn' àn), або 深
色 (shēnsè) —
ТЕМНИЙ

- Слова, що в складі мають цей колір, класифікація за ознакою, змістом, асоціаціями.
- Слова у яких чорний відіграє роль кольору:

白黑

- (bái hēi) біле та чорне, добро і зло, правда та неправда.
- 白 білий, сідий, денний, чистий, пустий, невірний (про написання ієрогліфа)

黑暗

(hēi'àn) 1) морок, темрява, похмурий, в п'їтьмі. 2) перен. Чорний, реакційний, темний, реакційна суть, мракобісся.

暗 темний, похмурий, неосвічений, прихований, тьма, морок.

黑漆漆

(hēiqīqī) 1) темним-темно,
суцільна пiтьма 2) чорний як
смола.

漆 лак, лаковий, чорний,
фарбувати, лакове дерево.

黑夜

(hēiyè) темна ніч.

夜 ніч, темрява, вечір.

黑洞洞

(hēidòngdòng) темним-
темно, суцільна тьма.

洞 печера, дора,
проникати, пронизувати,
швидкий, яма, нора

黑糊糊

(hēihūhū) чорным-чорно
(темно-темно); засалений
(засмальцьований),
забруднений.

糊 заклеювати, замазувати,
залепити, варити, пригоріти.

黑里

(hēi lǐ) у темряві, уночі.

里 суфікс прислівників,

що виражають

просторові або часові

відношення. (уночі,

вдома, там, де)

天黑（了）

(tiānhēi) настали
сутінки.

天 небо, день,
божественний, сезон,
погода.

（了） завершеність дії,
зміна або створення
нової ситуації.

黑种

(hēizhǒng) 1) чорна
раса.

种 семена, потомство,
раса, сорт.

黑洞

(hēidòng)

Чорна діра

黑眼圈

(hēiyǎnquān)

Зіниця ока, синці
під очима

黑棋

(hēiqí) чорні у шахах.

棋 шахи, шашки,
розташування.

Слова у яких морфема
чорний має негативне
конотативне значення:

黑市

(hēishì) чорний
ринок.

市 ринок, базар, місто.

黑良心

(hēiliángxīn) злочинна совість.

良 хороший, добрий,
вроджений, чесність, дуже,
дійсно.

心 серце, душа, груди, розум,
бажання, воля, центр,
середина.

黑交易

(hēi jiāoyì) темна
(незаконна) угода, договір.
交 передавати, зв'язуватися,
союз, договір.
易 змінювати,
обмінюватися.

黑会

(hēihuì) таємна зустріч
(незаконна).

会 компанія, суспільство,
зібрання, збиратися,
домовлятися.

黑社会

(hēi shèhuì) мафія,
злочинний світ.

社 суспільство, асоціація,
община.

会 компанія, суспільство,
зібрання, збиратися,
домовлятися.

黑幕

(hēimù) закулісні
інтриги, секрети.

幕 завіса, палатка,
накидка, акт, закривати,
кутатися.

黑心

(hēixīn) 1) чорна душа; безсовісний, безчесний; зловбий; злочинний. 2) чорні замисли, темні задуми.

心 серце, душа, груди, розум, бажання, воля, центр, середина.

黑色幽默

(hēisè yōumò)

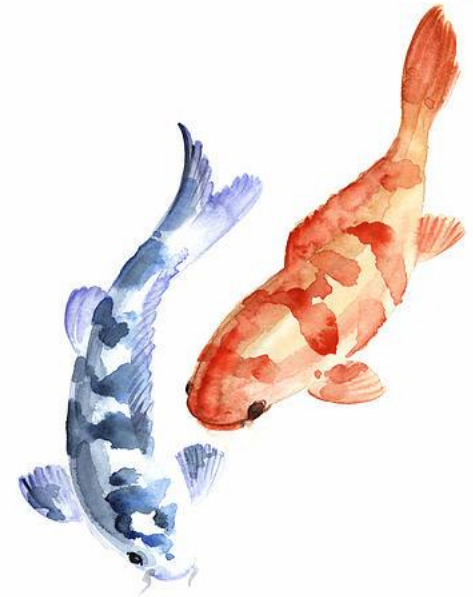
Чорний гумор

黑车

(hēichē)

Нелегальне таксі

黑手

(hēishǒu)

Маніпулятор

黑戶
(hēihù)
Нерезидент

黑心钱

(hēixīnqián)

"Чорні" гроші (гроші,
зароблені нечесним
шляхом)

黑暗勢力

(hēi'àn shìlì) - чорні
(темні) сили

黑名单

(hēimíngdān) чорний

СПИСОК

(дослівно: чорний список
імен)

黑色星期五

(hēisè xīngqīwǔ) П'ятниця 13-е

黑行

(hēi xíng) неосвічені
(ПОМИЛКОВІ) дії.

行 йти, бігти,
застосовувати.

黑龙江 (hēilóngjiāng) 1)
Амур, Хейлунцзян (річка)
2) Хейлунцзян (провінція
в КНР).

龙 дракон, імператор,
великий кінь, любов,
гармонія, мир.

江 річка.

黑板

(hēibǎn) класна дошка,
шкільна дошка.

板 дошка, дощечка,
записка, планка.

黑话

(hēihuà) 1) жаргон, арго,
блатна мова

2) лицемірство.

话 слово, мова, діалект,
розповідь.

黑人

(hēirén) 1) злочинець який
переховується 2) чорний,
негр; негроїд 3)
незарєєстрований
мешканець ; людина без
прописки; нелегал.
人 людина, робітник.

黑纱

(hēishā) траурна пов'язка.

纱 нитка, пряжа, тюль, сітка.

黑土

(hēitǔ) 1) чернозем,
опіум.

土 земля, глина, почва,
територія, царство.

黑匣子

(hēi xiázi) чорний ящик
(бортовий самописець)

匣 ящик, футляр, шкатулка.

子 суфікс іменників та
рахівних слів.

黑子

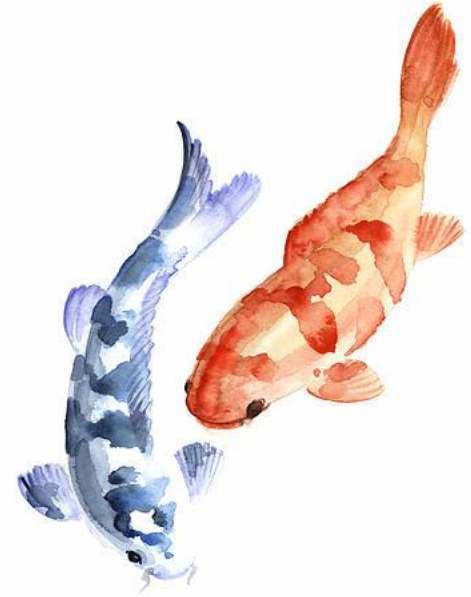
(hēizi) 1) родимка

2) чорні (у шашках)

3) астр. Сонячна пляма

4) обр. Крихітний наділ,
кляпчик землі.

子 син, потомок, яйце,
дрібниця, фішка, шашка.

言黑

(yán hēi) мови темні,
темна мова.

言 мова, слово, ієрогліф,
фраза, клятва.

黑马

(hēimǎ)

Темна конячка (неочікуваний
переможець, той, на якого не
покладали надій, не вважали
за конкурента)

黑客
(hēikè)
Хакер

Фразеологізми
китайської мови пов’
язані з ієрогліфом 黑

1. Фразеологізми, у яких 黑 передає значення «поганого, зла, негативного явища, грішного»:

- 颠例黑白 (diāndǎo hēibái) - звати (називати) біле чорним / перетворювати біле в чорне.

- 混淆黑白 (hùnxiaohēibái) змішувати грішне з праведним

- 黑鸡生白蛋 (hēijīshēngbáidàn) – чорна курка несе білі яйця

(Ще варіант: Чорна корова, але біле молоко.)

- 丑妇生俊 (chǒufùshēngjùn) – негарна дівчина народжує красиве

2. Фразеологізми, в яких 黑 вжите в значенні «зрозуміло, очевидно» :

- 白紙黑字 (báizhǐ hēizì) – чорним по білому - що написано пером, того не витягнеш (не виволочеш) волом

- 黑白分明 (hēi bái fēn míng) – чорним по білому

3. Фразеологізми, у яких 黑 вжите в значенні «ніч, темрява»:

- 起早貪黑 (qǐzǎotānhēi) працювати з рання до ночі, працювати не покладаючи рук
- 一团漆黑 (yītuánqīhēi) – в чорному кольорі / як в шлунку кита / хоч око ВИКОЛИ

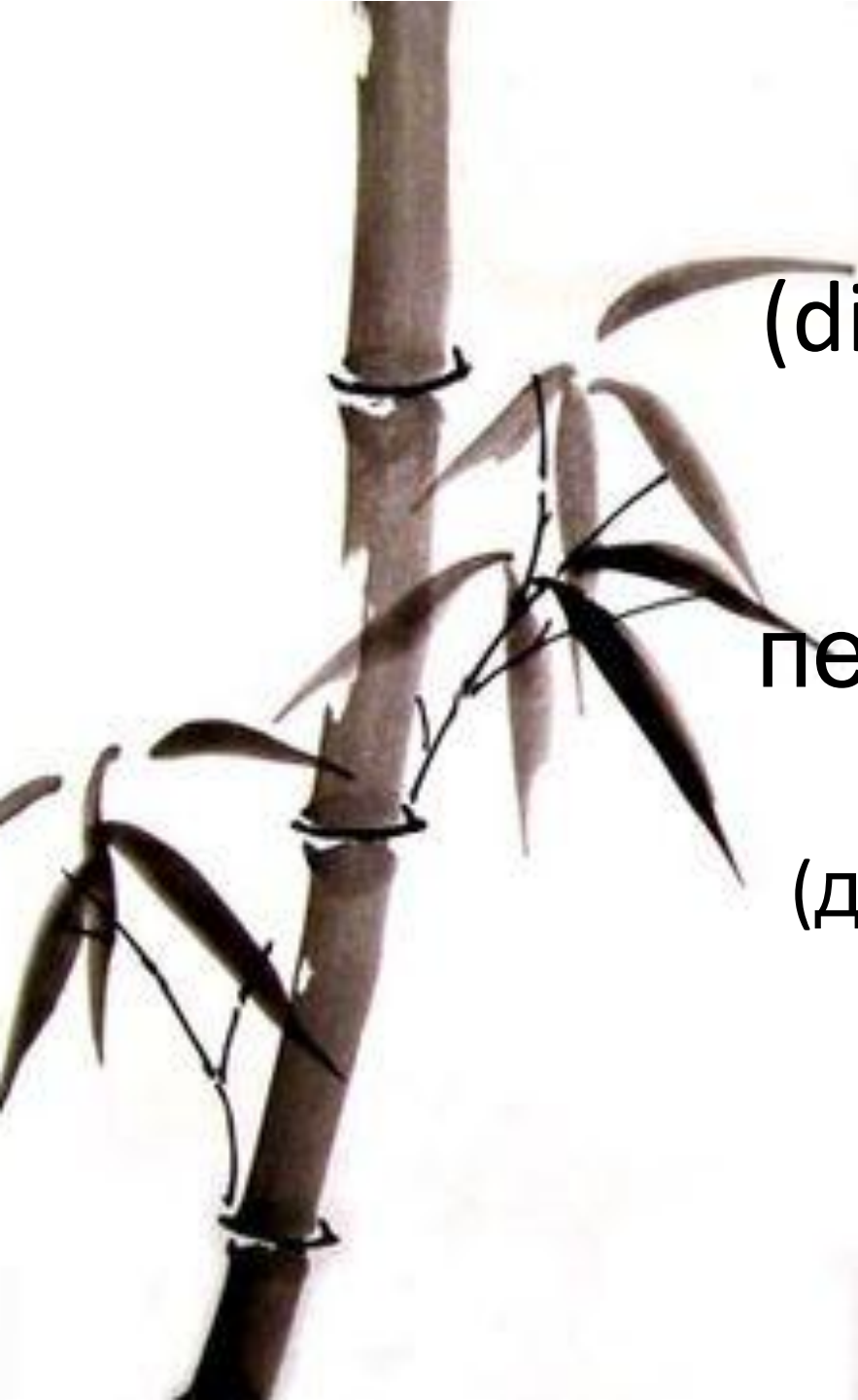
4. Фразеологізми, у яких 黑 вжите в значенні «однаковий, схожий»:

- 近失者赤, 近墨者黑 (jìn shī zhě chì, jìn mò zhě hēi) – з ким поведешся, того і наберешся (с волками жить – по-волчьи выть)

- 天下乌鸦一般黑 (tiānxià wūyā yībān hēi) – одним миром мазані / одного поля ягоди

5. Фразеологізми, у яких 黑 вжите в значенні « таємний »:

- 揭穿黑幕 (jiēchuānhēimù) Викрити те, що є насправді зсередини (тайное становится явным)
- 蒙在黑暗里 (mēngzài hēi àn lǐ) Тримати когось у темряві, приховувати інформацію (держать в неведении)

顛例黑白

(diāndǎo hēibái) - звати
(називати) біле
чорним /
перетворювати біле в
чорне.

(дослівно: перевернути з
чорного на біле)

混淆黑白

(hùnxǎohēibái) змішувати
грішне з праведним

(дослівно: змішувати чорне з
білим)

黑鸡生白蛋

(hēijīshēngbáidàn) – чорна курка
несе білі яйця

(Ще варіант: Чорна корова, але
біле молоко.)

丑妇生俊

(chǒufùshēngjùn) – негарна
дівчина народжує красиве
(Чорна корова, але біле
молочко)

白紙黑字

(báizhǐ hēizì) – чорним по білому - що написано пером, того не витягнеш (не виволочеш) волом (дослівно: білий папір, чорні ієрогліфи)

黑白分明

(hēi bái fēn míng) – чорним по білому (дослівно: чітко розмежовувати чорне і біле)

起早貪黑

(qǐzǎotānhēi)

Працювати з рання до
ночі, працювати не
покладаючи рук

一团漆黑

(yītuánqīhēi) – в чорному
кольорі / як в шлунку кита /
ХОЧ ОКО ВИКОЛИ

(дослівно: непроглядна
темрява)

近失者赤，

近墨者黑

(jìn shī zhě chì, jìn mò zhě hēi) – з ким поведешся, того і наберешся (с волками жить – по-волчьи выть)

(дослівно: хто близько до кіновару – почервоніє, хто близько до туші – почорніє)

天下乌鸦 一般黑

(tiānxià wūyā yībān hēi) –
одним миром мазані /
одного поля ягоди
(дослівно: всі ворони в
світі однаково чорні)

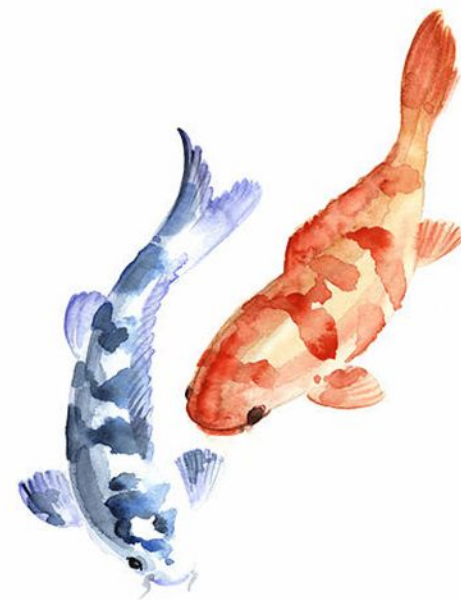
揭穿黑幕

(jiēchuānhēimù)

Викрити те, що є
насправді зсередини
(тайное становится
явным)

蒙在黑暗里

(mēngzài hēi àn lǐ) Тримати
когось у темряві,
приховувати інформацію
(держать в неведении)

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ

Над проектом працювали студенти групи китайська 3:

- Кухарська Каріна (сталі словосполучення, що в складі мають морфему 黑, фразеологізми та їх класифікація, чорний колір в культурі Китаю, презентація проекту);
- Лі Валерія (фразеологізми та їх класифікація, чорний колір в культурі Китаю, презентація проекту);
- Бондаренко Олександра (сталі словосполучення, що в складі мають морфему 黑, їх поділ на морфеми та класифікація);
- Градко Вікторія (синонімічний ряд чорного кольору, етимологія ієрогліфа);
- Анісімова Валерія (сталі словосполучення, що в складі мають морфему 黑)